

Johan Larsson Boström
Utvecklingschef

Remiss avseende skrivelse från Socialdemokraterna om kompensation till medborgare och brukare när servicen begränsas

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att socialnämnden godkänner yttrandet som ett svar på remissen

Sammanfattning

Den 22 februari 2022 remitterades Socialdemokraternas skrivelse om kompensation till medborgare och brukare när servicen begränsas ut till samtliga kommunens nämnder och styrelser för yttrande. Kommunfullmäktige förekom i stort skrivelsens förslag, liksom remissens frågeställningar, detta genom att den 17 februari 2022, § 51, bland annat besluta att samtliga nämnder och styrelser ska verka för att kompensation bör utgå till den drabbade om service och tjänster gentemot medborgare, andra brukare, föreningar och företagare med flera begränsas med anledning av pandemiläget. Med anledning av detta uppmanas samtliga remissinstanser att väga in kommunfullmäktiges beslut i sina yttranden, och då fokusera på eventuell begränsning i service från och med 2022-01-01 och framåt.

Underlag för beslutet

- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-03-30 (denna skrivelse)
- Kommunfullmäktiges beslut 2022-02-17 § 51
- Skrivelse från Socialdemokraterna om kompensation till medborgare och brukare när servicen begränsas daterad 2022-01-27.

Ärendet

Den 27 januari 2022 inkom skrivelse till kommunstyrelsens arbetsutskott som remitterades till samtliga nämnder och styrelser. Förslagen i skrivelsen var att varje nämnd ska ha uppsikt över om deras service och tjänster gentemot medborgare, andra brukare, föreningar och företagare m.fl. begränsas med anledning av

2022-03-30

Diarienummer

SO 2022/0066

pandemiläget, så ska kompensation till den drabbade utgå. I skrivelsen exemplifieras att många vårdnadshavare med barn i förskolan uppmanats att hålla barnen hemma, då det varit ont om personal på grund av pandemin. Samtidigt har vårdnadshavare meddelats att de inte får någon nedsatt avgift för förskoleplatsen, trots att Lunds kommun inte vill att de ska utnyttja den tjänst de också betalar för. I skrivelsen uppmanas att undersöka fler liknande situationer där kommunens förmåga till bemötande och service brister gentemot kommuninvånaren samt åtagande gentemot näringsliv eller ideella organisationer.

Den 22 februari 2022 remitterades Socialdemokraternas skrivelse om kompensation till medborgare och brukare när servicen begränsas, ut till samtliga kommunens nämnder och styrelser för yttrande. Samtliga remissinstanser ombads framför allt redogöra för vad det skulle innebära i termer av kostnad och personalresurser för att verkställa förslaget (då utifrån en uppskattning av hur stor del av den kommunala servicen inom respektive verksamhet som begränsats under pandemin), samt uppmanades vidare att ställning till frågan om förslagets laglighet. Kommunfullmäktige förekom i stort skrivelsens förslag, liksom remissens frågeställningar, detta genom att den 17 februari 2022, § 51, bland annat besluta att samtliga nämnder och styrelser *ska* verka för att kompensation bör utgå till den drabbade om service och tjänster gentemot medborgare, andra brukare, föreningar och företagare med flera begränsas med anledning av pandemiläget.

Socialförvaltningens bedömning

Bedömningen i stort är att socialnämnden inte har ett uppdrag där insatser och tjänster till individer har begränsats på ett sätt som beskrivs i skrivelsen. I de insatser som nämnden tar ut avgifter från den enskilde sker endast avgift vid genomförd insats. Inom de delar av verksamheten som ger insatser efter bistånd finns lagstiftning och sanktionsmöjligheter.

Skrivelsen omfattar även service till föreningar och näringsliv vilket skulle kunna innefatta tillståndsenheten. Denna enhet finansieras genom avgifter från serveringstillstånd och tobakstillstånd. Under pandemin har särskilda beslut fattats av kommunfullmäktige för att minska pandemins konsekvenser på samhället. I dessa åtgärdspaket har avgifter för serveringstillstånd hanterats genom efterskänkning och nedsättning under år 2020 och 2021 för att underlätta för en hårt drabbad bransch. Under år 2022 bedrivs denna verksamhet i enlighet med vanliga rutiner.

2022-03-30

Diarienummer

SO 2022/0066

Biståndsbeviljade insatser

När socialtjänsten beslutat om bistånd till enskilda ska beslutet verkställas direkt. För att säkerställa att detta sker har riksdagen infört sanktionsåtgärder i form av en särskild avgift och rapporteringsskyldighet.

Om en kommun inte verkställer ett beslutat bistånd inom skälig tid kan en förvaltningsdomstol döma ut en sanktionsavgift (särskild avgift). Kommunen ska också rapportera om beslutade insatser enligt 4 kap 1§ SoL, som inte verkställts inom tre månader till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

De flesta insatser som utförs inom socialnämnden sker i enlighet med ovan lagstiftning. Under pandemin har inte antalet ej verkställda beslut ökat, utan ligger fortsatt på en låg nivå och har inte påverkats. Under perioder under pandemin har även utförandet av insatser skett genom andra arbetsätt, såsom exempelvis digitala möten. Vid ett tidigare skede under pandemin var sysselsättningsverksamheten Arbetscentrum, vilket är en biståndsbeviljad insats, stängd under en kortare period. Denna händelse skedde dock långt tidigare än årsskiftet 2022 som remissen utgår från.

Serviceinsatser

Utöver biståndsbeviljade insatser erbjuder förvaltningen en hel del biståndslösa insatser (serviceinsatser), vilka skulle kunna innefattas av intentionerna i skrivelsen. Dessa insatser är i allmänhet förebyggande och används för att under en kortare tid kunna ge ett nära och lättillgängligt stöd till medborgaren. I många fall sker stödet i samverkan med hälso- och sjukvårdsverksamhet. Exempel på serviceinsatser är familjerådgivning, föräldrastödsgrupper, samtalsstöd och social rådgivning inom familjecentral. Det finns ingen lagstiftning som reglerar tillgänglighet till dessa insatser, utan det regleras ofta i överenskommelser med samarbetskommuner. Samtalsstöd inom kriscentrum och familjerådgivning har under flera år haft kö till sin verksamhet som varit längre än det krav som ställts på dessa verksamheter i nämnda avtal. Under pandemin har tillgängligheten förbättrats vilket i allmänhet kan förklaras genom att medborgarna sökt stödet i mindre omfattning samt att digitala möten kunnat möta det behov som ändå uppstått. Sammantaget har förvaltningen kunnat erbjuda service även om formerna för service skett på andra sätt än under normala förhållanden. Under pandemin har många av ovan serviceinsatser genomförts på distans genom digitala möten eller telefonrådgivning.

2022-03-30

Diarienummer

SO 2022/0066

Beredning

Ärendet har tagits fram av förvaltningens utvecklingschef. I beredningen har kontakt tagits med verksamhetsföreträdare samt förvaltningsjurist.

Barnets bästa

Ärendet berör inte barn.

Föredragning

Bedömningen är att socialnämnden inte har ett uppdrag där insatser och tjänster till individer har begränsats på ett sätt som beskrivs i skrivelsen. I de insatser som nämnden tar ut avgifter från den enskilde sker endast avgift vid genomförd insats. Inom de delar av verksamheten som ger insatser efter bistånd finns lagstiftning och sanktionsmöjligheter.

Under pandemin har särskilda beslut fattats av kommunfullmäktige för att minska pandemins konsekvenser på samhället. I dessa åtgärdspaket har avgifter för serveringstillstånd hanterats genom efterskänkning och nedsättning under år 2020 och 2021 för att underlätta för en hårt drabbad bransch. Under år 2022 bedrivs denna verksamhet i enlighet med vanliga rutiner.

Annika Pettersson
socialdirektör

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Kommunkontoret

För kännedom: